

โครงการที่ดินพระราชทาน
(5 จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา)

1. หน่วยงานรับผิดชอบ

- 1.1 หน่วยงานหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
- 1.2 หน่วยงานสนับสนุน หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/นโยบาย

- 2.1 ความเชื่อมโยง : ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม
- 2.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท แผนแม่บท 15 พลังทางสังคม ประเด็นแผนย่อย
4.1.1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม
- 2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่น
ลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม
- 2.4 นโยบายหลักด้านที่ 1 น้อมนำแนวทางพระราชดำริและ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

3. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตระหนักถึงความทุกข์ยากของราษฎรที่มีความยากจนเป็นจำนวนมาก และยังมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ทรงพระราชทานที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งมีสภาพเป็นที่นาเดิม ในพื้นที่ 8 จังหวัด จำนวน 51,967 ไร่ 95 ตารางวา มอบให้รัฐบาลเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน (โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) ในปี พ.ศ. 2518 ต่อมาสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้กันเนื้อที่บางส่วนออกเนื่องจากที่ดินไม่ได้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร และมีภาระผูกพันกับหน่วยราชการอื่น ปัจจุบันมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 44,369 ไร่ ในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินงานโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ระบบชลประทาน และการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในผืนดินพระราชทาน และจากสถานการณ์ภาคการเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาแรงงานภาคการเกษตร ส่วนใหญ่อายุมากและมีจำนวนลดลง การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ดินเสื่อมสภาพลงทุกปีส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรตกต่ำ และมีแนวโน้มการทำงานนอกภาคเกษตรมากขึ้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ในฐานะหน่วยงานน้อมนำพระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเพื่อรักษาที่ดินเพื่อการเกษตรไว้ให้แก่เกษตรกรที่ขาดโอกาสมีที่ดินทำกิน และการสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกร/ทายาทเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในที่ดินพระราชทานมีจิตสำนึก และตระหนักถึงผืนดินและรักอาชีพการเกษตร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ และได้รับการยอมรับ

จากสังคม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกร สามารถดำรงชีวิตด้วยอาชีพเกษตรกรโดยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต และดำเนินการขับเคลื่อนพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรที่ดินพระราชทาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และมีพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการเกษตรที่สามารถสร้างรายได้ และลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่การเกษตรได้อย่างแท้จริง

4.2 เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ ความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรให้แก่เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร และสร้างความตระหนัก จิตสำนึกรัก ห่วงหาญที่ดินพระราชทาน

5. กลุ่มเป้าหมายการดำเนินการ

เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร ในเขตที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด

6. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด

7. หลักเกณฑ์/เงื่อนไข

7.1 การคัดเลือกพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด

7.2 การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร อยู่ในเขตที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด และมีความสมัครใจสนใจ เข้าร่วมโครงการ

8. วิธีดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

8.1 คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย

8.2 ประชุมสำรวจความต้องการของเกษตรกร

8.3 จัดอบรมเกษตรกร จำนวน 130 ราย

8.4 คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง และสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน 5 ราย

8.5 การรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือนในระบบ Google Sheets

8.6 การติดตามประเมินผลเกษตรกรตามแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม

8.7 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ

8.8 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานผลสำเร็จของเกษตรกร/ข้อมูลข่าวสารโครงการ

8.9 การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่จังหวัด/ส.ป.ก. ส่วนกลาง

9. ตัวชี้วัด

- 9.1 เชิงปริมาณ : เกษตรกรเป้าหมายได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ 130 ราย
- 9.2 เชิงคุณภาพ : เกษตรกรเป้าหมายน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 9.3 ผลสัมฤทธิ์ : ร้อยละ 60 ของเกษตรกร มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

10. งบประมาณ

1,537,140 บาท

11. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566

12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

12.1 เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่ และเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตรได้ส่งผลให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

12.2 เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร มีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและสร้างความตระหนัก จิตสำนึกรัก ห่วงแหนที่ดินพระราชทาน